

Rolnummer 5941
Arrest nr. 106/2015 van 16 juli 2015

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 488*bis*, *k*), van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door het Arbeidshof te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

Bij arrest van 13 juni 2014 in zake de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening tegen Mr. T. Jammaer, in zijn hoedanigheid van voorlopige bewindvoerder van C.D., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 25 juni 2014, heeft het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schendt artikel 488*bis*-k van het Burgerlijk Wetboek, in die zin geïnterpreteerd dat de bescherming die het uitvaardigt ten gunste van de onder voorlopig bewind geplaatste personen – door de verplichting op te leggen dat betekeningen en kennisgevingen die hun moeten worden gedaan, worden gedaan aan de voorlopige bewindvoerder die aan hen is toegevoegd – niet van toepassing is op de oproepingen die door de Waalse dienst voor beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling (‘ FOREM ’) aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende worden gericht, noch op de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende wanneer geen gevolg eraan is gegeven, niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, alsook artikel 23, 2°, ervan, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en artikel 1 van het Protocol nr. 1 bij dat Verdrag, in zoverre het, in die interpretatie, tot gevolg zou hebben personen die zich in verschillende situaties bevinden, zonder redelijke verantwoording, op gelijke wijze te behandelen :

- enerzijds, de werkzoekenden die beschikken over hun volle bekwaamheid om hun sociale rechten uit te oefenen en de daarmee verband houdende verplichtingen in acht te nemen;

- en, anderzijds, de werkzoekenden die onder voorlopig bewind zijn geplaatst wegens een tijdelijke of duurzame aantasting van hun geestelijke gezondheidstoestand die hen onbekwaam maakt hun administratieve situatie dagdagelijks te beheren en, bijgevolg, diezelfde verplichtingen in acht te nemen zonder de bijstand van de daartoe aangewezen voorlopige bewindvoerder ?

2. Is artikel 488*bis*-k van het Burgerlijk Wetboek, in die zin geïnterpreteerd dat de bescherming die het uitvaardigt ten gunste van de onder voorlopig bewind geplaatste personen - door de verplichting op te leggen dat betekeningen en kennisgevingen die hun moeten worden gedaan, worden gedaan aan de voorlopige bewindvoerder die aan hen is toegevoegd – van toepassing is op de oproepingen die door de ‘ FOREM ’ aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende worden gericht, en op de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende wanneer geen gevolg eraan is gegeven, bestaanbaar met de artikelen 10, 11 en 23, 2°, van de Grondwet, in samenhang gelezen met de voormelde supranationale bepalingen ? ».

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. S. Depré en Mr. E. de Lophem, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend.

Bij beschikking van 20 mei 2015 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers F. Daoût en T. Merckx-Van Goey te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat,

behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 10 juni 2015 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 10 juni 2015 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeskil*

De voorlopige bewindvoerder van C.D. vordert de vernietiging van een beslissing van 6 mei 2010 van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (hierna : de RVA), die zijn onder voorlopig bewind gestelde gedurende een termijn van zesentwintig weken vanaf 31 maart 2010 van de werkloosheidsuitkeringen heeft uitgesloten omdat zij zich niet had aangemeld bij de dienst voor plaatsing en/of beroepsopleiding van de « FOREM », waar zij tweemaal was opgeroepen teneinde haar werkzoekgedrag te evalueren en te activeren. De voorlopige bewindvoerder van de betrokkene baseert de nietigheid van die administratieve beslissing op de schending van artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek wegens het feit dat, in tegenstelling met hetgeen die wetsbepaling volgens hem oplegt, de kennisgeving van die oproeping is gedaan aan zijn onder voorlopig bewind gestelde persoon, terwijl de RVA en de « FOREM » behoorlijk op de hoogte waren gebracht van zijn optreden in de hoedanigheid van voorlopige bewindvoerder.

In het tussenarrest van het Arbeidshof te Luik van 28 september 2012 werd een omstandig relaas van de feiten en antecedenten van de zaak gedaan en werd, alvorens recht te doen over de grond van het door de RVA ingestelde hoger beroep tegen het vonnis waarin de door de voorlopige bewindvoerder verdedigde stelling werd aangenomen, een medisch deskundigenonderzoek bevolen teneinde ruimer te worden geïnformeerd over de geestelijke gezondheidstoestand van C.D. in de periode waarin de betwiste oproepingen aan haar werden gericht. De deskundige zal zijn opdracht afsluiten met de vaststelling dat de geestelijke gezondheidstoestand van C.D. haar onbekwaamheid om te antwoorden op de oproeping die op 10 februari 2010 aangetekend aan haar was gericht, kan verklaren. Niettegenstaande het feit dat zij de zending bij aangetekende brief al dan niet heeft ontvangen, is haar bekwaamheid om te antwoorden op de administratieve verzoeken afhankelijk van de hulp van een derde persoon.

Het Arbeidshof te Luik wijst vervolgens erop dat de partijen tegenover elkaar staan in verband met de aard en de omvang van de verplichtingen die artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek oplegt wat de kennisgevingen betreft die aan de onder voorlopig bewind geplaatste personen worden gericht. De RVA betoogt dat de verplichting om ze te doen aan de woonplaats van de voorlopige bewindvoerder slechts betrekking heeft op de administratieve betekeningen en kennisgevingen, hetgeen noch de oproeping naar de dienst voor arbeidsbemiddeling, noch de schrapping van de inschrijving als werkzoekende in het geval dat aan de genoemde oproeping geen gevolg wordt gegeven, zouden zijn. Wat de oproeping naar de dienst voor arbeidsbemiddeling betreft, zou een dergelijke formaliteit noch door de rechtsleer, noch door de rechtspraak worden vereist, aangezien het niet gaat om een rechtshandeling die op zich gevolgen heeft voor het vermogen van de betrokkene, waarbij het enige doel erin bestaat een werkzoekgedrag, waarvoor de persoon zich persoonlijk dient te verantwoorden, te evalueren en te activeren. Wat de schrapping van de inschrijving als werkzoekende betreft, voorziet geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling erin dat aan de werkloze kennis ervan moet worden gegeven.

De geïntimeerde betoogt daarentegen, via haar voorlopige bewindvoerder, dat alvorens haar de betwiste sanctie op te leggen, de RVA vooraf de wettigheid van de beslissing tot schrapping van haar inschrijving als werkzoekende diende na te gaan. De door de appellante verdedigde interpretatie ten aanzien van de draagwijdte van de in artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek verankerde verplichtingen inzake kennisgeving aan de voorlopige bewindvoerder zou echter in strijd zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij, zonder redelijke verantwoording, ertoe leidt verschillende situaties op gelijke wijze te behandelen : enerzijds, die van de werkloze die geen gevolg heeft gegeven aan de oproepingen van de « FOREM » terwijl hij perfect bekwaam was om dat te doen en, anderzijds, die van de werkloze die, onder voorlopig bewind geplaatst, de bijstand van zijn voorlopige bewindvoerder – hetgeen vereiste dat die laatste van die oproeping in kennis was

gesteld – vergde om in staat te zijn het gepaste gevolg eraan te geven of een reden aan te voeren die zijn afwezigheid verantwoordt. Niets verantwoordt dat die oproeping niet aan de voorlopige bewindvoerder wordt gericht terwijl zij even belangrijke vermogensgevolgen met zich meebrengt als de rechtshandelingen waarvan de RVA van mening is dat alleen zij het voorwerp dienen uit te maken van een betekening of een kennisgeving overeenkomstig artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek.

Het Arbeidshof te Luik besluit dat het debat bijgevolg in essentie geconcentreerd is op de kwestie van de draagwijdte die dient te worden gegeven aan het woord « kennisgevingen » dat artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek beoogt.

Het Arbeidshof wijst vervolgens erop dat wanneer de arbeidsgerechten geconfronteerd worden met de gezamenlijke toepassing van die beschermingsregeling en specifieke bepalingen van de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten of de betrokken socialezekerheidsregelingen, de bepaling van de residuaire bekwaamheidsfeer waarover de onder voorlopig bewind geplaatste persoon inzake sociale zekerheid of arbeidsovereenkomsten beschikt, aanleiding heeft gegeven tot gerechtelijke beslissingen in diverse zin. Het verwijst meer in het bijzonder naar een arrest van het Arbeidshof te Luik van 8 november 2010 dat betrekking heeft op een situatie die analoog is met die van het thans voorliggende geschil. Dat arrest ontzegt de beslissing tot schrapping van de lijst van werkzoekenden het karakter van rechtshandeling met individuele draagwijdte, ook al brengt zij de wijziging van een juridische situatie met zich mee. Het gaat om een aan de controle van de RVA onderworpen feit waarvan de « FOREM » geen kennis dient te geven aan de sociaal verzekerde. Het arrest besluit daaruit dat de ontstentenis van kennisgeving van de oproepingen en van de schrapping van de inschrijving als werkzoekende geen onregelmatigheden heeft gevormd die de administratieve procedure nietig maken.

Het Arbeidshof te Luik verwijst vervolgens naar de arresten van het Hof nr. 147/2009 van 30 september 2009 en nr. 112/2010 van 14 oktober 2010. De leringen van die arresten toepassend op het onderhavige geval, wijst het erop dat de kwestie die het moet beslechten, betrekking heeft op de omvang van de bescherming die de geïntimeerde, in haar hoedanigheid van onder voorlopig bewind geplaatste persoon, haalt uit artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek wanneer tegen haar administratieve beslissingen worden genomen die een opschorting van de werkloosheidsuitkeringen waarop zij aanspraak kon maken, tot gevolg kunnen hebben. Dat recht op een vervangingsinkomen vormt, volgens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, een vermogensrecht dat wordt beschermd bij artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Bijgevolg rijst de vraag of de bescherming die aan de geïntimeerde is gewaarborgd bij artikel 488*bis, k*), van het Burgerlijk Wetboek zich niet uitstrekt tot de oproeping die door de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling aan haar is gericht alsook tot de administratieve beslissing tot schrapping van haar inschrijving als werkzoekende ingevolge het feit dat zij aan die oproeping geen gevolg heeft gegeven.

Het Arbeidshof te Luik is voorts van oordeel dat ten aanzien van, enerzijds, de door de wetgever ten gunste van die categorie van personen nagestreefde beschermingsdoelstelling en, anderzijds, het vermogenskarakter dat het recht op de werkloosheidsuitkering heeft in de zin van de Europese supranationale rechtspraak, het onderscheid tussen, enerzijds, de rechtshandelingen die aan kennisgeving zijn onderworpen omdat zij een directe vermogensweerslag hebben, en, anderzijds, de beslissing tot schrapping van de inschrijving als werkzoekende, die als een eenvoudig feit zonder vermogensgevolg wordt beschouwd, enigszins artificieel lijkt. Zodra zij is genomen, heeft die administratieve beslissing, weliswaar indirect, maar nagenoeg automatisch tot gevolg, zodra is aangetoond dat de geadresseerde van de oproeping niet het vereiste gevolg eraan heeft gegeven, dat de RVA, die ermee belast is de wettigheid ervan te controleren en die vaststelt dat aan die voorwaarde voor toekenning niet langer is voldaan, beslist dat de sociaal verzekerde die zich bij zijn oproeping niet heeft aangemeld, dient te worden bestraft met een maatregel van opschorting van de uitkeringen die van 4 tot 52 weken kan gaan. Er dient te worden opgemerkt dat die opschorting tussen één maand en één jaar beroving van het vervangingsinkomen vertegenwoordigt dat de voorlopige bewindvoerder in ontvangst dient te nemen ten voordele van zijn onder voorlopig bewind gestelde, met inachtneming van de opdracht die hem is toevertrouwd. Hoewel het juist is dat de RVA, alvorens de als sanctie aan C.D. opgelegde beslissing tot uitsluiting te nemen, ervoor heeft gezorgd aan haar voorlopige bewindvoerder kennis te geven van de oproeping die aan de betrokkene werd gericht teneinde te worden gehoord in haar middelen van verdediging, alsook van de betwiste beslissing opdat de voorlopige bewindvoerder deze zou kunnen betwisten via het thans voorliggende beroep, dient te dezen te worden vastgesteld dat de voorlopige bewindvoerder de reden van de schrapping van zijn onder voorlopig bewind gestelde van de lijst van werkzoekenden, die de reglementaire grondslag van de betwiste beslissing vormt, heel moeilijk kan betwisten. Dat de betrokkene zich niet heeft aangemeld bij de tweede aan haar gerichte oproeping is immers aangetoond. Indien die oproeping hem echter ter kennis was gebracht, betoogt de voorlopige bewindvoerder dat hij zijn onder voorlopig bewind gestelde de ondersteuning had kunnen verstrekken die

haar toestand vereiste, door haar het belang in herinnering te brengen om zich bij dat onderhoud aan te melden, of indien zij op dat ogenblik om gezondheidsredenen daartoe onbekwaam was, haar afwezigheid te verantwoorden door een medisch getuigschrift, hetgeen de schrapping van haar inschrijving als werkzoekende, die de directe oorzaak is van de sanctie die haar is opgelegd, had kunnen vermijden.

In zoverre, alvorens een sanctie op te leggen wegens het zich niet aanmelden bij de dienst voor arbeidsbemiddeling, de RVA zich moet vergewissen van de wettigheid van de beslissing tot schrapping van de inschrijving als werkzoekende, dient men zich daarenboven ook af te vragen of, gelet op het feit dat de betrokkene onder voorlopig bewind was geplaatst, de « FOREM » van die beslissing geen kennis had moeten geven aan de voorlopige bewindvoerder, die dan onmiddellijk de argumenten had kunnen aanvoeren die het in voorkomend geval mogelijk zouden hebben gemaakt die administratieve beslissing te herroepen.

Het Arbeidshof besluit dat de wetgever niet de draagwijdte heeft gepreciseerd die dient te worden gegeven aan de kennisgevingen bedoeld in artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek en dat het nuttig lijkt aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen teneinde na te gaan of de interpretatie van de tekst van artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek die de RVA verdedigt, en meer in het bijzonder van het woord « kennisgevingen » dat het bevat, niet tot gevolg heeft een discriminatie te doen ontstaan door twee categorieën van sociaal verzekerden die zich in verschillende situaties bevinden, op gelijke wijze te behandelen. Het Arbeidshof te Luik stelt bijgevolg de hierboven vermelde prejudiciële vragen.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1. De Ministerraad preciseert allereerst dat de wet van 17 maart 2013 de in het geding zijnde bepaling heeft opgeheven en haar heeft vervangen door artikel 499-12 van het Burgerlijk Wetboek. Die opheffing en die nieuwe regel zijn in werking getreden op 1 september 2014. Het is echter op de vroegere, thans opgeheven bepaling, dat de prejudiciële vragen betrekking hebben.

A.2. Met betrekking tot de eerste prejudiciële vraag wijst de Ministerraad erop dat de categorie van de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekenden verschilt van die van de gewone werkzoekenden in zoverre de eersten, op grond van de wet van 18 juli 1991 die het voorlopige bewind heeft ingevoerd, een bijzondere bescherming genieten wat het beheer van hun goederen betreft. De Ministerraad wijst vervolgens erop dat de wetgever aan dat verschil een eveneens gedifferentieerde behandeling verbindt. Onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekenden worden niet behandeld zoals diegenen die over de volle bekwaamheid beschikken om hun sociale rechten uit te oefenen, aangezien de wet aan de eersten voor sommige handelingen een gedeeltelijke bescherming toekent. Die gedeeltelijke bescherming wordt verantwoord door het feit dat de persoon aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd, niet geacht wordt volledig onbekwaam te zijn.

In een arrest van 10 februari 2005 heeft het Arbeidshof te Luik bevestigd dat een onder voorlopig bewind geplaatste persoon zelf een arbeidsovereenkomst kan ondertekenen en dat de kennisgeving van een ontslag om dringende reden niet aan de voorlopige bewindvoerder moet worden gericht, maar aan de onder voorlopig bewind gestelde. Inzake werkloosheidsverzekering worden alle kennisgevingen en betekeningen bestemd voor de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder gericht. Dat heeft met name betrekking op alle administratieve beslissingen die een gevolg hebben voor het recht op uitkeringen en die binnen een termijn van drie maanden het voorwerp kunnen uitmaken van een beroep. Het feit dat de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekenden over een beperkte bekwaamheid beschikken, heeft echter niet tot gevolg dat zij in alle aspecten van hun relaties met de diensten voor arbeidsbemiddeling verschillend zouden moeten worden behandeld. Die gedifferentieerde behandeling stemt overeen met het objectieve criterium dat de categorieën van werkzoekenden onderscheidt, namelijk het feit dat de personen van de eerste van die categorieën geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn hun goederen te beheren, al was het maar tijdelijk.

De Ministerraad erkent dat, met betrekking tot de kennisgevingen van de « FOREM », de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende geen behandeling krijgt die verschilt van die van een andere werkzoekende. Hij gaat echter ervan uit dat de identieke behandeling verantwoord en evenredig is. Allereerst heeft het voorlopig bewind niet ten doel, noch tot gevolg de persoon volledig onbekwaam te maken. Hij behoudt het geheel van zijn burgerrechten en blijft met name vrij om een betrekking te zoeken of voort te zetten, hetgeen verklaart dat hij door de werkloosheidsverzekering kan worden betaald. Mocht een onder voorlopig bewind geplaatste persoon onbekwaam worden geacht om werk uit te voeren, zou hij ongeschikt moeten worden verklaard en zou hij geen werkloosheidsuitkeringen kunnen genieten. Indien men aanneemt dat de persoon arbeidsgeschikt blijft en bekwaam blijft om een arbeidsovereenkomst te ondertekenen, is het logisch ervan uit te gaan dat hij ook kan antwoorden op de oproepingen van de dienst voor arbeidsbemiddeling en dat die oproepingen rechtstreeks aan hem kunnen worden gericht. Het feit beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en actief werk te zoeken vormt een basisvoorwaarde voor de toekenning van de werkloosheidsuitkeringen. De Ministerraad baseert zich in dat verband op een vonnis van de Arbeidsrechtbank te Leuven van 10 maart 2008.

Wat de evenredigheid betreft, preciseert de Ministerraad voorts dat het voorlopig bewind, in het principe ervan zelf, een uitgesproken belemmering is van de fundamentele rechten van een persoon, meer in het bijzonder van zijn vermogensrechten. Elke uitbreiding van die regeling zou die belemmering nog meer uitgesproken maken. Dat is de reden waarom de omvang van de opdracht van de voorlopige bewindvoerder door de vrederechter wordt vastgelegd. Artikel 488*bis*, *f*), § 2, van het Burgerlijk Wetboek biedt de mogelijkheid bepaalde onder voorlopig bewind geplaatste personen uitgebreider te beschermen. Die geïndividualiseerde beschermingsregeling maakt het mogelijk rekening te houden met de persoonlijke vermogens van de beschermde persoon. In voorkomend geval maakt zij het ook mogelijk een uitgebreidere bescherming te bieden aan de werkzoekende wiens geestelijke toestand te kwetsbaar zou worden geacht om hem in staat te stellen persoonlijk te antwoorden op de oproepingen van de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling.

De Ministerraad besluit dat, rekening houdend met die verschillende elementen, de in het geding zijnde bepaling klaarblijkelijk evenredig is met het doel dat ermee wordt nagestreefd, namelijk de vermogensbescherming van de personen die het voordeel van het voorlopig bewind genieten.

A.3. Met betrekking tot de tweede prejudiciële vraag stelt de Ministerraad vast dat die vraag, ook al is zij minder precies geformuleerd dan de eerste, niettemin daarmee in tegenspraak is. De verwijzende rechter ondervraagt het Hof over de bestaanbaarheid van dezelfde in het geding zijnde bepaling met dezelfde grondwettelijke bepalingen, in een interpretatie die net het omgekeerde is. De Ministerraad is van mening dat die prejudiciële vraag geen antwoord behoeft.

Mocht het Hof op de eerste prejudiciële vraag een ontkennend antwoord geven, dan zou de tweede prejudiciële vraag zonder belang zijn voor de oplossing van het geschil. Door de interpretatie te bekrachtigen die door de verwijzende rechter in de eerste plaats naar voren is gebracht, zou het Hof aan die laatste de sleutel geven voor een interpretatie van de wet die in overeenstemming is met de referentiebepalingen, waarbij het hem in voorkomend geval de mogelijkheid zou bieden het voor hem gebrachte geschil te beslechten.

Mocht het Hof daarentegen van oordeel zijn dat de eerste prejudiciële vraag bevestigend dient te worden beantwoord, zou dat antwoord zelf een ontkennend antwoord op de tweede prejudiciële vraag bevatten. Aangezien een identieke behandeling in strijd zou zijn met de referentienormen, zou een gedifferentieerde behandeling uiteraard met die bepalingen in overeenstemming zijn.

A.4. In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat indien het Hof een bevestigend antwoord geeft op de eerste prejudiciële vraag en oordeelt de tweede prejudiciële vraag afzonderlijk te moeten onderzoeken, daaraan een ontkennend antwoord zou dienen te worden gegeven. Dat is immers de conclusie waartoe de verwerping van de argumenten die hij aanvoert in antwoord op de eerste prejudiciële vraag, logischerwijs zou moeten leiden.

- B -

B.1. Vóór de opheffing ervan bij artikel 27 van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, bepaalde artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek :

« Betekeningen en kennisgevingen aan personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd, worden gedaan aan diens woonplaats of verblijfplaats ».

B.2. De eerste prejudiciële vraag heeft betrekking op de bestaanbaarheid met de artikelen 10, 11 en 23, derde lid, 2°, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, van artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek, in die zin geïnterpreteerd dat de bescherming die het uitvaardigt ten gunste van de onder voorlopig bewind geplaatste personen, door de verplichting op te leggen dat betekeningen en kennisgevingen die hun moeten worden gedaan, worden gedaan aan hun voorlopige bewindvoerder, niet van toepassing is op de oproepingen die door de Waalse dienst voor beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling (« FOREM ») aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende worden gericht, noch op de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende wanneer geen gevolg eraan is gegeven. De verwijzende rechter vraagt of artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek in die interpretatie niet tot gevolg heeft personen die zich in verschillende situaties bevinden, enerzijds, de werkzoekenden die beschikken over de volle bekwaamheid om hun sociale rechten uit te oefenen en de daarmee verband houdende verplichtingen in acht te nemen, en, anderzijds, de werkzoekenden die onder voorlopig bewind zijn geplaatst wegens een tijdelijke of duurzame aantasting van hun geestelijke gezondheidstoestand die hen onbekwaam maakt hun administratieve situatie dagdagelijks te beheren en, bijgevolg, diezelfde verplichtingen in acht te nemen zonder de bijstand van hun voorlopige bewindvoerder, zonder redelijke verantwoording op gelijke wijze te behandelen.

De tweede prejudiciële vraag heeft betrekking op de bestaanbaarheid met de artikelen 10, 11 en 23, derde lid, 2°, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend

Protocol bij dat Verdrag, van artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek, in die zin geïnterpreteerd dat de bescherming die het uitvaardigt ten gunste van de onder voorlopig bewind geplaatste personen, door de verplichting op te leggen dat betekeningen en kennisgevingen die hun moeten worden gedaan, worden gedaan aan hun voorlopige bewindvoerder, van toepassing is op de oproepingen die door de « FOREM » aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende worden gericht, en op de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende wanneer geen gevolg eraan is gegeven.

Het Hof onderzoekt de twee prejudiciële vragen samen.

B.3. De artikelen 51, § 1, eerste lid en tweede lid, 4°, 52*bis*, § 1, 3°, en 58, § 1, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, bepalen :

« Art. 51. § 1. De werknemer die werkloos is of wordt wegens omstandigheden afhankelijk van zijn wil kan uitgesloten worden van het genot van de uitkeringen overeenkomstig de artikelen 52 tot 54.

Onder ‘werkloosheid wegens omstandigheden afhankelijk van de wil van de werknemer’ wordt verstaan :

[...]

4° het zich zonder voldoende rechtvaardiging niet aanmelden bij de bevoegde Dienst voor Arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding, indien de werkloze door deze dienst werd opgeroepen om zich aan te melden ».

« Art. 52*bis*. § 1. De werknemer kan uitgesloten worden van het genot van de uitkeringen gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 52 weken indien hij werkloos is of wordt in de zin van artikel 51, § 1, tweede lid, ten gevolge van :

[...]

3° het zich niet aanmelden bij de bevoegde Dienst voor Arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding ».

« Art. 58. § 1. Om uitkeringen te genieten moet de volledig werkloze actief zoeken naar werk en moet hij als werkzoekende ingeschreven zijn en blijven. Het bewijs van deze inschrijving moet geleverd worden door de werkloze.

De werkloze kan niet langer genieten van uitkeringen vanaf de dag waarop zijn inschrijving als werkzoekende ambtshalve werd geschrapt door de bevoegde gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling, inzonderheid ten gevolge van het feit dat hij :

- 1° niet langer beschikbaar is voor de arbeidsmarkt;
- 2° zich niet bij deze dienst heeft aangemeld wanneer hij opgeroepen werd;
- 3° deze dienst niet op de hoogte heeft gesteld van zijn adresverandering;
- 4° de formaliteiten niet vervuld heeft die deze dienst vereist, ten einde de inschrijving als werkzoekende te behouden ».

B.4. De in de in het geding zijnde bepaling beoogde beschermde persoon is een meerderjarige die « wegens zijn gezondheidstoestand » wordt beschouwd als « geheel of gedeeltelijk [...] niet in staat [...] zijn goederen te beheren » (artikel 488*bis*, a), van het Burgerlijk Wetboek) en die met het oog op de bescherming daarvan over een voorlopige bewindvoerder beschikt die tot taak heeft « de goederen van de beschermde persoon als een goed huisvader te beheren of de beschermde persoon in dat beheer bij te staan » (artikel 488*bis*, f), § 1, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek).

Artikel 488*bis*, a) tot k), van het Burgerlijk Wetboek regelt het voorlopige bewind over de goederen toebehorend aan een meerderjarige die, geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, wegens zijn gezondheidstoestand, niet in staat is zijn goederen te beheren.

Artikel 488*bis*, f), van hetzelfde Wetboek omschrijft de opdracht van de voorlopige bewindvoerder. Die opdracht bestaat erin « de goederen van de beschermde persoon als een goed huisvader te beheren of de beschermde persoon in dat beheer bij te staan » (artikel 488*bis*, f), § 1, eerste lid).

De bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder worden door de rechter bepaald (artikel 488*bis*, f), § 2, eerste lid) en hij is bij wet verplicht « de toepassing van de sociale wetgeving [te] vorderen in het belang van de beschermde persoon » (artikel 488*bis*, f), § 5). In voorkomend geval kan hij door de rechter worden gemachtigd om de sociale uitkeringen zoals de werkloosheidsuitkeringen te ontvangen.

De beslissing houdende aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder maakt in de regel het voorwerp uit van een bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 488*bis*, e)).

B.5. In de interpretatie die in de eerste prejudiciële vraag eraan wordt gegeven, legt artikel 488*bis*, *k*), van het Burgerlijk Wetboek niet de verplichting op dat de oproepingen die door de « FOREM » aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende worden gericht en de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder worden betekend of ter kennis worden gebracht. Uit de artikelen 51, § 1, eerste lid en tweede lid, 4°, 52*bis*, § 1, 3°, en 58, § 1, eerste en tweede lid, van het voormelde koninklijk besluit van 25 november 1991 volgt echter dat het zich niet aanmelden bij de « FOREM » de schrapping van de inschrijving als werkzoekende alsook de uitsluiting van het genot van de werkloosheidsuitkeringen tot gevolg heeft. Hoewel de beslissing tot uitsluiting van het genot van die uitkeringen tot de bevoegdheid van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening behoort en volgt op een oproeping waarvan de voorlopige bewindvoerder te dezen op de hoogte is gebracht, hetgeen hem de mogelijkheid heeft geboden op te treden om de toepassing van de sociale wetgeving te vorderen in het belang van de beschermde persoon, is zijn mogelijkheid om met dat doel te handelen beperkt, wegens de automatische gevolgen die verbonden zijn aan het zich niet-aanmelden bij de « FOREM ».

De verplichting waarin is voorzien bij artikel 488*bis*, *k*), van het Burgerlijk Wetboek moet de voorlopige bewindvoerder de mogelijkheid bieden de belangen van de persoon voor wie hij instaat, doeltreffend te beschermen en zijn opdracht te vervullen. Het is niet verantwoord hem niet op de hoogte te brengen van oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende, aangezien de ontstentenis van antwoord op die oproepingen als automatisch gevolg heeft die werkzoekende sociale uitkeringen te ontzeggen die precies tot de goederen behoren die de voorlopige bewindvoerder dient te beheren. De omstandigheid dat de opdracht van de voorlopige bewindvoerder beperkt is tot het beheer van de goederen en dat de onder voorlopig bewind geplaatste persoon de bekwaamheid behoudt om de handelingen te verrichten die niet tot de opdracht van de voorlopige bewindvoerder behoren, en met name de uitoefening van de persoonlijke rechten, kan niet het feit verantwoorden de voorlopige bewindvoerder niet op de hoogte te brengen van de oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende, aangezien het tot de opdracht van de voorlopige bewindvoerder behoort de toepassing van de sociale wetgeving te vorderen in het belang van de beschermde persoon.

In die zin geïnterpreteerd dat het niet de verplichting oplegt dat de oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende en de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder worden betekend of ter kennis worden gebracht, ontzegt artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek zonder redelijke verantwoording de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekenden de bescherming die de wetgever hun heeft toegekend bij artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek en is het niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.6. Vanwege haar algemene bewoordingen kan de in het geding zijnde bepaling echter in die zin worden geïnterpreteerd dat zij de verplichting oplegt dat de oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende en de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder worden betekend of ter kennis worden gebracht. In die interpretatie ontzegt artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek de onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekenden niet de bescherming die de wetgever hun heeft toegekend bij artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek en is het verenigbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

De toetsing aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, leidt niet tot een ander besluit.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- In die zin geïnterpreteerd dat het niet de verplichting oplegt dat de oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende en de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder worden betekend of ter kennis worden gebracht, schendt artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

- In die zin geïnterpreteerd dat het de verplichting oplegt dat de oproepingen die door de « FOREM » worden gericht aan een onder voorlopig bewind geplaatste werkzoekende en de beslissing tot schrapping van zijn inschrijving als werkzoekende aan de voorlopige bewindvoerder worden betekend of ter kennis worden gebracht, schendt artikel 488*bis*, k), van het Burgerlijk Wetboek niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 16 juli 2015.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels